

משנה - ערלה - רע"ב

• [פרק א](#) • [פרק ב](#) • [פרק ג](#)

פרק א

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#) [משנה ט](#)

פרק ב

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#) [משנה ח](#)
[משנה ט](#) [משנה י](#) [משנה יא](#) [משנה יב](#) [משנה יד](#) [משנה טו](#)
[משנה טז](#) [משנה יז](#)

פרק ג

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#) [משנה ח](#)
[משנה ט](#)

[א](#)

[פרק](#)

[א](#)

[משנה](#)

-

[א](#)

[פרק](#)

הנוטע לס"ג. שיהיה האילן גדר לכרם: [ולקורות](#). לגידל עצים לעשות מהן קורות [\[א\]](#) לבנין, ואין עקר נטיעתו לאכל הפרות: [פטור מן הערלה](#).

דְּכַתִּיב (ויקרא יט) וּנְטַעְתֶּם כָּל עֵץ מֵאֵכֶל, אֵת שֶׁהוּא לְמֵאֵכֶל חַיִּב, לְסִיג וּלְקוּרוֹת וּלְעֵצִים פְּטוּר: **הַפְּנִימִי לְמֵאֵכֶל**. נִתְכַּוֵּן שְׂיַחֲוֹר פְּנִימִי יִהְיֶה לְמֵאֵכֶל וַיַּחֲוֹר הַחִיצוֹן לְסִיג, אֵף עַל פִּי שֶׁהַכָּל אֵילָן אֶחָד, הַחִיצוֹן פְּטוּר. וְאִין הִלְכָּה כְּרַבִּי יוֹסִי:

פרק א - משנה ב

וּמֵצֵאוּ נְטוּעַ. פְּטוּר. דְּכַתִּיב (ויקרא יט) כִּי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ וּנְטַעְתֶּם, פְּרֹט לְנִטְעוֹ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים עַד שֶׁלֹּא בָּאוּ לְאָרֶץ: **נְטַעוּ**. בֵּין יִשְׂרָאֵל בֵּין עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים לְאַחַר שֶׁבָּאוּ לְאָרֶץ, אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא כָּבְשׁוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הָאָרֶץ, חַיִּב, דְּכַתִּיב (שם) כָּל עֵץ בֵּין נְטַעוֹ יִשְׂרָאֵל בֵּין נְטַעוֹ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים: **הַנּוֹטַע לְרַבִּים**. שְׁנַטַּע בְּרִשׁוֹתוֹ לְצַרְדֵּי רַבִּים: **חַיִּב**. דְּכַתִּיב (שם) יִהְיֶה לָכֶם עֲרֵלִים, לְהַבִּיא הַנְּטוּעַ לְרַבִּים: **וְרַבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר**. סָבַר וּנְטַעְתֶּם נִמִּי מִשְׁמַע לְרַבִּים, וְאִין רַבּוּי אַחַר רַבּוּי אֶלָּא לְמַעַט. וְרַבֵּן סַבְרִי וּנְטַעְתֶּם כָּל אֶחָד לְעֵצְמוֹ מִשְׁמַע. וְאִין הִלְכָּה כְּרַבִּי יְהוּדָה: **וְהַנּוֹטַע בְּרִשׁוֹת הַרַבִּים**. לְצַרְדֵּי עֵצְמוֹ: **וְהַעוֹבֵד כּוֹכָבִים שְׁנַטַּע**. בְּשִׂדָּה שֶׁל יִשְׂרָאֵל **[ג]**: **וְהַגְּזֵלֵן**. שְׁגִזֵּל קָרַקַע וּנְטַעָה, וְנִתְיַאֲשׁוּ הַבְּעָלִים מִמֶּנָּה: **וְהַנּוֹטַע בְּסַפִּינָה**. אֵף עַל פִּי שֶׁאֵינָה נְקוּבָה, אִם הִיא שֶׁל חֶרֶס, לְפִי שֶׁאִין כָּלִי חֶרֶס עוֹמֵד בְּפָנֵי הַשָּׁרְשִׁים **[ד]** וְהוּן מְפַעֲפְעִין דְּרָדֵי הַחֶרֶס וַיּוֹנְקִים מִן הַקָּרַקַע. אֲבָל שֶׁל עֵץ בְּעֵי נְקִיבָה: **וְהַעוֹלָה מֵאֵלֶיךָ**. וְדוֹקָא בְּמִקּוֹם יָשׁוּב, אֲבָל בְּמִקּוֹם יַעֲרִים וּמִדְּבָרוֹת לֹא:

פרק א - משנה ג

אֵילָן שְׁנַעֲקָר. שְׁעַקְרָתוֹ הָרוּחַ אוֹ שֶׁטְפוֹ נָהַר וְהוֹלִיכּוֹ לְמִקּוֹם אַחַר: **וְהַסָּלַע עִמּוֹ**. הָעֵפֶר שֶׁסָּבִיב הַשָּׁרְשִׁים קָרוּי סָלַע, לְפִי שֶׁהוּא נֶעֱשֶׂה שֶׁם קָשָׁה כְּסָלַע. וְקָאָמַר שֶׁאִם הִיא אוֹתוֹ עֵפֶר עִמּוֹ וְהוֹסִיף עָלָיו עֵפֶר וְנִשְׁרַשׁ שֶׁם בְּאָרֶץ, רוֹאִים, אִם יָכוֹל לְחַיּוֹת מִן הָעֵפֶר שֶׁבָּא עִמּוֹ בְּלֹא תוֹסֶפֶת עֵפֶר אַחַר, **[הרי]** הוּא כְּנִטְוּעַ בְּמִקּוֹמוֹ הָרֵאשׁוֹן וּפְטוּר מִן הָעֲרָלָה, וְאִם לֹא, הִרִי הוּא כְּאֵילָן הַעוֹלָה מֵאֵלֶיךָ וְחַיִּב: **זַעֲזַעְתּוֹ הַמַּחֲרֶשֶׁה**. וְנִתְפָּזַר מִמֶּנּוּ הָעֵפֶר וְנִתְגַּלּוּ הַשָּׁרְשִׁים:

וְנִשְׁתִּיר בּוֹ שְׂרָשׁ. מְחַבֵּר לְקַרְקַע שֶׁלֹּא נֶעְקַר: כְּמַחֵט שֶׁל מֵתוּחַ. גְּרָסִינּוּ,
כְּלוּמַר שְׁעוֹר עָבִי הַשְּׂרָשׁ כְּמַחֵט שֶׁהָאוֹרְגִים מוֹתְחִים בּוֹ [ח] הַבְּגָד אַחַר
שְׂאֲרָגוּהוּ, לְהַפְשִׁיטוֹ וּלְהַרְחִיבוֹ:

וּבּוֹ בְּרָכָה. מְנַהֵג עוֹבְדֵי אֲדָמָה שֶׁחוֹפְרִים גִּמְא וְלוֹקְחִים יְחוּר אֶחָד מִן
הָאֵילָן וְטוֹמְנִין אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ גִּמְא וְיוֹצֵא שְׂרָשׁ [ט] הַיְחוּר מִצַּד אַחַר וְנֶעֱשֶׂה
שֵׁם אֵילָן, וְרֹאשׁ הַיְחוּר נִשְׂאָר מְחַבֵּר בְּאֵילָן, וְאִין דִּין עֲרָלָה נוֹהֵג בּוֹ בְּעוֹדוֹ
מְחַבֵּר לְאֵילָן וְיוֹנֵק מִמֶּנּוּ, אִף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹנֵק גַּם מִן הַקַּרְקַע. וְאִם נֶעְקַר
אֵילָן הַזֶּקֶן מִן הַקַּרְקַע וְנִמְצָא שֶׁכָּל חַיּוֹתוֹ וְיִנְיָקוֹתוֹ עִתָּה מִן הַבְּרָכָה, הַזֶּרֶחַ
הַזֶּקֶנָה לְהִיּוֹת כְּבְּרָכָה. וְשִׁנְיָהֶם, הַזֶּקֶנָה וְהַבְּרָכָה הִזוּ כְּאִלוֹ נִטְעוּ עִתָּה,
וּמוֹנִים לָהֶם שְׁלֹשׁ שָׁנִים מִשְׁעָה שֶׁנֶּעְקַר הָאֵילָן: הַבְּרִיכָה שָׁנָה אַחַר שָׁנָה.
לְאַחַר שֶׁהִגְדִּילָהּ בְּרָכָה רֹאשׁוֹנָה לְקַח מִמֶּנּוּ יְחוּר וְהַבְּרִיכוּ בְּאַרְצָ, וְכֵן עֲשֵׂה
כְּמָה פְּעָמִים זֶה אַחַר זֶה: מוֹנָה. לְכַלּוֹ שְׁנֵי עֲרָלָה מִשְׁנַפְסָקָה הַבְּרָכָה
הַרֹאשׁוֹנָה מִן הָאֵילָן: סְפוּק גִּפְנִים. דֶּרֶךְ עוֹבְדֵי אֲדָמָה שֶׁלוֹקְחִים זְמוּרָה
אַרְכָּה מִגִּפְנָן זוֹ וּמוֹשְׁכִים אוֹתָהּ לְגִפְנָן שֶׁבְּצִדָּהּ וּמְרַכִּיבִין הַזְמוּרָה בְּגִפְנָן, וְזֶהוּ
הַנִּקְרָא סְפוּק [יא], וּפְטוֹר מִן הָעֲרָלָה. וְהָא דְתַנּוּ אֶחָד הַנוֹטֵעַ וְאֶחָד הַמְּבַרֵּךְ
וְאֶחָד הַמְּרַכִּיב חַיֵּב בְּעֲרָלָה, הֵתֵם מִיְרֵי כְּשִׁחְתָּהּ הַזְמוּרָה מִן הַגִּפְנָן אוֹ הַיְחוּר
מִן הָאֵילָן, וְאַחַר כֶּד הַבְּרִיכּוֹן אוֹ הַרְכִּיבּוֹ: מְקוֹם שֶׁכָּחָה יָפָה מִתֵּר. אִם
הַזְמוּרָה שֶׁהַבְּרִיכּוֹהָ בְּגִפְנָן כָּחָה יָפָה וְיוֹנְקָה מִן הַגִּפְנָן אֲשֶׁר מִמֶּנָּה לְקַחָה [יב],
מִתֵּר וּפְטוֹרָה מִן הָעֲרָלָה. וְאִם כָּחָה רַע חַיֵּבֶת בְּעֲרָלָה. וְאִין הִלְכָה כְּרַבִּי
מֵאִיר: וְהִיא מְלֵאָה פְרוֹת. אִם תִּלְשֹׁן מִיָּד, הֵן מִתְרִין מִפְּנֵי שֶׁגִּדְלוּ בְּהִתֵּר.
וְאִם הִנִּיחוּן בְּאֵילָן וְגִדְלוּ לְאַחַר שֶׁנִּפְסָקָה וְאִין בְּפְרוֹת שֶׁגִּדְלוּ כְּבָר מְאֵתִים
לְבַטֵּל הַתּוֹסֶפֶת, אֲסוּר, דְּעֲרָלָה אוֹסֶרֶת עַד מְאֵתִים. וְהוּא הַדִּין בְּאֵילָן זֶקֶן
שֶׁנֶּעְקַר וּבּוֹ פְרוֹת, וְחִזֵּר וְשִׁתְּלוּ:

שְׁנֵתֵעֲרֶבָה בְּנִטְיָעוֹת. שֶׁל הַתֵּר, וְאֵינוֹ מְכִיר הַנְּטִיעָה שֶׁל עֶרְלָה: וְשֶׁל כְּלָאֵי הַכֶּרֶם. כְּגוֹן שֶׁהַעֲבִיר עֲצִיץ נְקוּב תַּחַת גֶּפֶן אַחַת וְנֶאֱסָרָה (יד), וְאֵינוֹ מְכִירָה בֵּין שְׂאֵר גִּפְנִים: הַרִי זֶה לֹא יִלְקֹט. דְּכִיּוֹן שְׂאֵינוֹ מְכִיר אוֹתָהּ שֶׁל אֶסוּר כֻּלּוֹ אֶסוּרוֹת: אִף יִתְכַּוֵּן וְיִלְקֹט. דְּחִזְקָה אֵין אָדָם אוֹסֵר כְּרָמוֹ בְּנִטְיָעָה אַחַת (טו), וְלֹא חִישִׁינוּ דְלִמָּא אֲתֵי לְעֶרְב הַנְּטִיעָה לְכַתְּחִלָּה. וְאִף עַל גַּב דְּבַעְלָמָא אֵין מְבַטְלִין אֶסוּר לְכַתְּחִלָּה (טז), הֵכָא מְלִתָּא דְלֹא שְׂכִיחָא הִיא וְלֹא גְזוּר. וְאֵין הַלְכָה כְּרַבִּי יוֹסִי:

פרק א - משנה ז

וּמִי גִפְנִים. הַמֵּיִם הַיּוֹצְאִים מִן הַגִּפְנִים כְּשִׁחֻתְכִים אוֹתָם אוֹ אֶת הַזְּמוּרוֹת בְּיָמֵי נִיסוֹן: הַסְּמֵדֵר. הוּא הַפֶּרֶח שֶׁמִּמֶּנּוּ יֵצֵא הַבֶּסֶר. אֲבָל הַבֶּסֶר עֲצָמוֹ הַכֹּל מוֹדִים שֶׁהוּא פְּרִי (יח): מִתְרִים בְּעֶרְלָה. דְּכִתִּיב (ויקרא יט) וְעֶרְלֹתֶם עֶרְלָתוֹ אֶת פְּרִיו, וְהֵנִי לָאוּ פְּרִי נִינְהוּ: וּבְרַבְעֵי. נֶאֱכָלִין בְּשָׁנָה רְבִיעִית חוּץ לִירוּשָׁלַיִם בְּלֹא פְדִיוֹן, דִּיהִיָּה כָּל פְּרִיו קֹדֶשׁ הַלּוּלָיִם כְּתִיב (שם), וְהֵנִי לֹא הוּי פְּרִי: וּבְנֻזִיר. מִתֵּר הַנֻּזִיר לְאֶכְלָם, דְּבְנֻזִיר כְּתִיב (במדבר ו) לֹא יֹאכַל, וְהֵנִי לָאוּ בְּנֵי אֲכִילָה נִינְהוּ: וְאֶסוּרִים בְּאֶשְׁרָה. דְּכִתִּיב (דברים יג) וְלֹא יִדְבַק בְּיַדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֶרֶם, וְאֶשְׁרָה הוּא אֵילָן הַנֶּעְבֵּד (יט): הַמַּעֲמִיד בְּשָׂרְף הַעֶרְלָה. הַמַּעֲמִיד גְּבִינָה בְּשָׂרְף הַנוֹטֵף מַעֲצֵי עֶרְלָה: שָׂרְף. גוּמִ"א בְּלַע"ז. וְסִבֵּר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְּשָׂרְף הוּי פְּרִי, בֵּין בְּאֵילָן הַעוֹשֶׂה פְרוֹת, בֵּין בְּאֵילָן שְׂאֵינוֹ עוֹשֶׂה פְרוֹת. וְאֵין הַלְכָה כְּרַבִּי יוֹסִי וְלֹא כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר: בְּשָׂרְף הַפְּגִים. שָׂרְף הַנוֹטֵף מִן הַפְּרוֹת שֶׁלֹּא בְּשִׁלּוֹ כָּל צָרְפוֹ. וְהַלְכָה כְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:

פרק א - משנה ח

עֲנִקוּקְלוֹת. לְשׁוֹן נוֹטְרִיקוֹן, עֲנָבִים דְּלִקּוֹ תָּלֵת. כְּלוּמַר שֶׁלְקוֹ קֹדֶם שֶׁהִבִּיאוּ שְׁלִישׁ בְּשׁוּלֹן: הַחֶרְצָנִים. גְּרַעֲיָנִים שֶׁבְּתוֹךְ הָעֲנָבִים: וְהַזְּגִים. הַקְּלָפוֹת שֶׁבַּחוּץ: וְהַתְּמֵד. שֶׁנִּתְּנָן מִיָּם עַל גְּבִי שְׂמָרִים אוֹ עַל גְּבִי הַחֶרְצָנִים וְהַזְּגִין, וְיֵשׁ בָּהֶם טַעַם יַיִן: וְהַנֶּץ שֶׁלֵּהוּן. פֶּרֶח שֶׁעַל גְּבִי הַפֶּטְמָא: וְהַגְּרַעֲיָנִין. גְּרַעֲיִין שֶׁל כָּל פְּרִי, כְּגוֹן הַגְּרַעֲיָנִים הַנִּמְצָאִים בְּתוֹךְ הַתְּמָרִים וְהַזְּיָתִים וְהָאֶפְרֹסְקִים, וְכִיּוֹצֵא בָהֶן: אֶסוּרִים בְּעֶרְלָה. דְּכִתִּיב (ויקרא יט) אֶת פְּרִיו, אֶת הַטֶּפֶל לְפְרִיו: וּמִתְרִים בְּרַבְעֵי. שֶׁנִּטְעַע רַבְעֵי אֵינוֹ אֶסוּר בְּהִנְאָה, אֲלָא נֶאֱכָל לְבַעְלִים בִּירוּשָׁלַיִם כְּמַעֲשֵׂר שְׁנִי. וְאֵין מִתְקַדֵּשׁ בְּקֹדֶשֶׁת מַעֲשֵׂר שְׁנִי אֲלָא דְּבַר הָרְאוּי לְאֲכִילָה (כג): נוֹבְלוֹת. פְּרוֹת הַנוֹשְׂרִים מִן הָאֵילָן קֹדֶם גְּמַר

בשולן: פלן אסורות. בין בערלה בין ברבעי בין באשרה בין בנזיר:

פרק א - משנה ט

נוטעים יחור של ערלה. שהעץ מתר בהנאה. אבל לא האגוז שהוא פרי ואסור בהנאה. ומודה רבי יוסי שאם נטע והבריך והרכיב שהוא מתר [כה], דזה וזה גורם מתר: בכפניות. יחור שיש בו כפניות, תמרים בעודן סמדר נקראים כפניות. רבי יוסי לטעמיה דאמר הסמדר אסור מפני שהוא פרי. והלכה כמותו דמתר לטע יחור של ערלה, ואין הלכה כמותו שאוסר בכפניות:

פרק ב

פרק ב - משנה א

התרומה. עולין באחד ומאה. אם נפלה סאה אחת מאלו במאה סאין של חלין בטלה ומתרים לזרים. בפחות ממאה, הכל אסור לזרים. ומפקינן לה [ב] מדכתיב גבי תרומת מעשר (במדבר יח) את מקדשו ממנו, מה שהורם ממנו אם חזר לתוכו מקדשו, דהינו תשעים ותשעה, דממאה הפריש עשרה למעשר, ומעשרה אחת לתרומת מעשר: ומצטרפין זה עם זה. אם נפלה סאה אחת מכלן לפחות ממאה חלין מקדשתן. ובהא מודו פלי עלמא דמצטרפין, דשם אחד ניהו וכולהו מקרין תרומה דבחלה כתיב (שם טו) חלה תרימו תרומה, ובפורים נמי אקרו תרומה, דאמר מר ותרומת ידך אלו בפורים דכתיב בהו (דברים כו) ולקח הכהן הטנא מיך: וצריך להרים. הסאה שנפלה ולתת אותה לפהו, והשאר מתר לזרים. ואף על גב דבערלה וכלאי הפרס דחמירי טפי אין צריך להרים והאסור עצמו בטל, שאני תרומה דיש לה בעלים וצריך להרים מפני גזל השבט, אבל בכל שאר אסורים דלא שיד בהו דין גזל, כשהו מתבטליו אין צריך להרים: עולין באחד ומאתים. דגבי תרומה כתיב מלאה, (שמות כב) מלאתך ודמעך לא

תאחר, ובכלאי הכרם כתיב מלאה, (דברים כב) פן תקדש המלאה, מה מלאה האמור להלן עולה, כדילפינו מאת מקדשו ממנו, אף כאן עולה. ולפי שפלא אסורו, שהוא אסור בהנאה, כפלו עליתו וצריך מאתים. וערלה ילפינו לה מפלאים לפי שהיא אסורה בהנאה כמותו: **ומצטרפין זה עם זה**. ערלה וכלאי הכרם מערבין יחד [ג] שנפלו לתוך התר, מצטרפין לאסור ביבש עד מאתים, ובלח בקדירה בנותן טעם: **אינו מצטרפין**. אפלו לאסור הקדירה בנותן טעם, פיון דשני שמות ניהו. אלא אם יש בקדירה לבטל טעם הערלה בפני עצמו, וטעם כלאי הכרם בפני עצמו, הכל מתר: **מצטרפין בנותן טעם**. שצריך בקדירה בלח כדי לבטל טעם שתיהן יחד: **אבל לא לאסור**. ביבש, שאין צריך שיהיה בהתר מאתים כנגד שתיהן. והלכה קתנא קמא:

פרק ב - משנה ב

התרומה מעלה את הערלה. מצטרפת עם החליו לבטל את הערלה. וכן הערלה מצטרפת עם החליו לבטל את התרומה: **שנפלה למאה**. לאו דוקא מאה אלא פחות ממאה, דאלו מאה ממש עולה ולא בעי צרוף, אלא הכי קאמר התרומה שנפלה לחליו ונעשה הכל מאה: **ואחר כך נפלו שלשה קבין של ערלה**. סתם מתניתין כרבי יהושע דאמר בפרק קמא דתרומות דתרומה עולה במאה ועוד, הלכך כשנפלה סאה של תרומה לתשעים ותשע של חליו, וחזרו ונפלו שם שלשה קבין של ערלה ומצטרפין עם החליו, שנמצאו שם תשעים ותשע ועוד שלשה קבין חליו, הרי סאה של תרומה בטלה במאה ועוד. אי נמי מצינו לאוקמה כרבי אליעזר דהלכתא כותיה דאמר תרומה עולה באחד ומאה, וכגון שנפלה סאה של תרומה לתוך תשעים ותשע סאין וחצי [ד] סאה של חליו, ושלשה קבין הללו של ערלה שהוא חצי סאה מצטרפין עם החליו להשלים לשעור מאה של חליו כדי שתעלה באחד ומאה: **זו היא שהתרומה מעלה את הערלה**. שאותה סאה של תרומה נצטרפה עם החליו להשלים מאתים חצאי סאין, להעלות שלשה קבין של ערלה באחד ומאתים: **והערלה את התרומה**. דשלשה קבין של ערלה שהן חצי סאה, נצטרפו עם החליו לבטל סאה של תרומה באחד ומאה. דכשנפלה סאה לתוך תשעים ותשע וחצי נאסרו, וכשחזר ונפל שם שלשה קבין ערלה או כלאים, התרו:

וְהֶעֱרְלָה אֶת הָעֶרְלָה. צָרִיךְ לוֹמַר דְּאֶחָד מֵהֶם נֹטֵעַ רְבֻעֵי, שֶׁהֵם שְׁנֵי שְׁמוֹת, דָּאֵי אֶפְשָׁר לְאַסּוּר שֶׁל שָׁם אֶחָד שִׁיְהִיָּה מִבֵּטֵל קִצְתּוֹ לְקִצְתּוֹ. וְקָרִי תִּנָּא לְנֹטֵעַ רְבֻעֵי עֶרְלָה, שֶׁמֶן הָעֶרְלָה הוּא בָּא. וְלִהְכִי קִתְּנֵי הָעֶרְלָה אֶת הָעֶרְלָה וְלֹא קִתְּנֵי הַכִּלְאִים אֶת הַכִּלְאִים, שְׂאִין בְּכִלְאִים שְׁנֵי שְׁמוֹת כְּמוֹ שִׁישׁ בְּעֶרְלָה: **שֶׁנִּפְלָה לְמֵאֲתִים.** לֹא לְמֵאֲתִים דְּוָקָא דְּאֵלוּ מֵאֲתִים מִמֶּשׁ לֹא בְּעֵי צְרוּף. וְכִשְׁנִפְלָה סָאָה עֶרְלָה לְתוֹךְ מֵאָה תִּשְׁעִים וְתִשְׁעֵי שֶׁל הֵתֵר נֶאֱסָרוּ, וְכִשְׁחָזַר וְנִפְלָה שָׁם סָאָה וְעוֹד שֶׁל כִּלְאִים מִצְטָרְפִים עִם הַמֵּאָה תִּשְׁעִים וְתִשְׁעֵי לְבֵטֵל הָעֶרְלָה. וְכֵן הָעֶרְלָה מִצְטָרְפֵת עִם הַמֵּאָה תִּשְׁעִים וְתִשְׁעֵי לְבֵטֵל סָאָה וְעוֹד שֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם. וְהֵינּוּ כְּרַבֵּי יְהוֹשֻׁעַ דְּאִיתָ לִיהוּ דְּעֶרְלָה בְּטִלָּה בְּמֵאֲתִים וְעוֹד, כְּמוֹ תְרוּמָה בְּמֵאָה וְעוֹד, הַלְכָךְ סָאָה שֶׁל כִּלְאִים בְּטִלָּה בְּמֵאָה תִּשְׁעִים וְתִשְׁעֵי וּמִשְׁהוּ, וְהָעוֹד בְּטֵל בְּסָאָה חֹסֵר מִשְׁהוּ **(ה)**. וְכֵן נִמִּי אִם נִפְלָה שָׁם סָאָה וְעוֹד שֶׁל נֹטֵעַ רְבֻעֵי, מִצְטָרְפִין עִם הַמֵּאָה תִּשְׁעִים וְתִשְׁעֵי לְבֵטֵל אֶת הַסָּאָה שֶׁל עֶרְלָה שֶׁנִּפְלָה, וְאֶסְרָה הַכֹּל, וְכֵן סָאָה שֶׁל עֶרְלָה מִצְטָרְפֵת עִם הַמֵּאָה תִּשְׁעִים וְתִשְׁעֵי שֶׁל הֵתֵר לְבֵטֵל סָאָה וְעוֹד שֶׁל נֹטֵעַ רְבֻעֵי שֶׁנִּפְלָה: בְּאַחֲרוֹנָה:

כָּל הַמְּחַמֵּץ וְהַמְּתַבֵּל וְכוּ'. הֵכִי קֹאֲמַר, כָּל הַמְּחַמֵּץ וְהַמְּתַבֵּל בְּעֶרְלָה וּבְכִלְאֵי הַכֶּרֶם אֶסּוּר: **וְהַמְּדַמֵּעַ בְּתְרוּמָה (ו)**. הַמְּחַמֵּץ אֶת הָעֵסָה בְּתַפּוּחִים **(ז)** אוּ בְּשִׁמְרֵי יַיִן שֶׁל עֶרְלָה וְשֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם, וְהַמְּתַבֵּל אֶת הַקִּדְרָה בְּתַבְלִין שֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם אוּ שֶׁל עֶרְלָה, אֶסּוּר, וְאִין עוֹלִין בְּאֶחָד וּמֵאֲתִים. וְכֵן בְּתְרוּמָה, כִּיּוֹן שֶׁהַחֲמִיצָה עֵסָה שֶׁל חֲלִין בְּשֶׂאֵר שֶׁל תְרוּמָה וְנִתְבַּלָּה קִדְרָה שֶׁל חֲלִין בְּתַבְלִין שֶׁל תְרוּמָה, נַעֲשֶׂה הַכֹּל מְדַמֵּעַ, וְאֶסּוּר לְזָרִים, וְאִינוּ עוֹלָה בְּאֶחָד וּמֵאָה: **בֵּית שְׁמַאֵי אוֹמְרִים אֵף מְטַמָּא.** שְׂאֵר טַמָּא שֶׁהַחֲמִיץ עֵסָה טְהוֹרָה אוּ תַבְלִין טַמָּאִין שֶׁתַּבְּלוּ קִדְרָה טְהוֹרָה, אֵף עַל פִּי שְׂאִין בְּשֶׂאֵר אוּ בְּתַבְלִין כִּבְיָצָה שֶׁהוּא שְׁעוֹר טַמָּאת אֶכְלִין, נְטִמָּאת הָעֵסָה וְנִטְמָאת הַקִּדְרָה: **וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים עַד שִׁיְהִי בּוֹ כִּבְיָצָה.** דְּאִין אֶכְלֵ מְטַמָּא פְּחוֹת מְכִבְיָצָה, לֹא שְׂנֵא שְׂאֵר וְתַבְלִין וְלֹא שְׂנֵא שְׂאֵר אֶכְלִין:

פרק ב - משנה ו

וּלְמָה אָמְרוּ. כְּמוֹ וּבִמָּה אָמְרוּ, כְּלוּמַר בְּאֵיזָה עֲנָן אָמְרוּ שֶׁהִמְחִיץ חֲלִין בְּשָׂאֵר שֶׁל תְּרוּמָה, וְהִמְתַּבֵּל קִדְרַת חֲלִין בְּתַבְּלִין שֶׁל תְּרוּמָה, וְהִמְדַּמֵּעַ שֶׁמְעָרֵב [וּמִבְּשֵׁל] חֲלִין וְתְרוּמָה יַחַד, שֶׁאֵנּוּ הוֹלְכִים הַכֹּל לְהַחְמִיר, וּמִשְׁנֵי מִין בְּמֵינוּ. וּבִמָּה אָמְרוּ פְּעָמִים לְהַקֵּל וּפְעָמִים לְהַחְמִיר, בְּמִין שֶׁנִּתְעָרַב עִם שְׂאִינוֹ מֵינוּ. וּמִפְּרֹשׁ, לְהַחְמִיר כִּי צַד, שְׂאֵר שֶׁל תְּרוּמַת חֲטִין שֶׁנִּפְּלָ לְתוֹךְ עֶסֶת חֲטִין שֶׁל חֲלִין, דְּהֵינּוּ מִין בְּמֵינוּ, אוֹסֵר בְּנוֹתָן טַעַם אֶפְלוּ יוֹתֵר מִמָּאָה, וְעַד מָאָה אוֹסֵר אֶפְלוּ בְּלֹא נְתִינַת טַעַם:

פרק ב - משנה ז

גְּרִיסִין. שֶׁל פּוֹל שֶׁל תְּרוּמָה, שֶׁנִּתְבַּשְׁלוּ עִם עֲדָשִׁים שֶׁל חֲלִין וְנִתְנוּ בָּהֶם טַעַם, טַעַמָּא לֹא בְטִיל אֶפְלוּ בְיוֹתֵר מִמָּאָה. וּבְלֹא טַעַם אֶפְלוּ בְּפִחוֹת מִמָּאָה שְׂרִי, דְּהָא דְּבַעֲיָנָן מָאָה הֵינּוּ דְּיוֹקָא חֲטִים בְּחֲטִים דְּהֵוִי מִין בְּמֵינוּ, דְּאִסְמְכוּהָ אֶקְרָא אֶת מְקַדְשׁוֹ מְפֻנּוּ, מַה שֶׁאַתָּה מְרִים מְפֻנּוּ אִם נִפְּלָ לְתוֹכוֹ מְקַדְשׁוֹ, וְזָהוּ מִין

פרק ב - משנה ח

וַיֵּשׁ בּוֹ כִּדֵּי לְחִמֵץ אֲסוּר. הָא קָא מְשַׁמַּע לָן דְּלֹא אֶמְרִינָן הוֹאִיל וּבְלֹא שְׂאֵר זָה שֶׁל אֲסוּר הֵיטָה הַעֲסָה מִתְחַמֶּצֶת עַל יְדֵי שְׂאֵר שֶׁל הֵיטֵר שֶׁנִּפְּלָ בּוֹ תְּחִלָּה, לֹא נְחוּשׁ לְשָׂאֵר שֶׁל אֲסוּר:

פרק ב - משנה ט

וּרְבֵי שְׁמַעוֹן מִתִּיר. בְּרִישָׁא לֹא פְּלִיג רַבִּי שְׁמַעוֹן, כִּיּוֹן דְּנִפְּלָ שְׂאֵר שֶׁל תְּרוּמָה קִדְּם שֶׁנִּתְחַמֶּצָה בְּשֶׁל חֲלִין, וְהָרִי הִיא מִמְהֵרַת לְהִתְחַמֵּץ עַל יְדֵי שְׂאֵר שֶׁל תְּרוּמָה. אֲבָל בְּסִיפָא כִּיּוֹן דְּכַבֵּר נִתְחַמֶּצָה בְּשֶׁל חֲלִין, כִּי הֵדֵר נִפְּלָ שֶׁל

תְּרוּמָה אֵינוֹ אֶלָּא פּוּגָם. וְרַבֵּנּוּ סָבְרֵי אִף עַל גַּב דְּבִשְׁלָמָא נּוֹתֵן טַעַם לְפָגָם
מִתֵּר, שְׂאֵנִי הֵכָא שְׁהוּא עוֹשֶׂה אוֹתָהּ רְאוּיָה לְחַמֵּץ בָּהּ כַּמָּה עֲסוֹת אַחֲרוֹת.
וְהִלְכָה פְּחֻכְמִים:

פרק ב - משנה י

תְּבַלִּין שְׁנַיִם וּשְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת. שְׁלֹשָׁה אֲסוּרִין חֲלוּקִין זֶה מִזֶּה קָרִי שְׁלֹשָׁה
שְׁמוֹת, כְּגוֹן פְּלִפְלִין שֶׁל עֶרְלָה וְשֶׁל אֲשֶׁרָה וְשֶׁל תְּרוּמָה: אֲסוּר וּמִצְטָרְפִין.
כְּלוּמַר מִצְטָרְפִין יַחַד [יד] לְאֲסוּר הַתְּבַשִּׁיל שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל בָּהֶם: אוֹ שְׁנֵי מִינִים
מִשָּׁם אֶחָד. כְּגוֹן זִנְגָבִיל וּפְלִפְלִין וּשְׁנֵיהֶם עֶרְלָה אוֹ שְׁנֵיהֶם תְּרוּמָה. וְאִין
הִלְכָה כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן:

פרק ב - משנה יא

אֲחֵר הָאֲחֲרוֹן אֲנִי בֵּא. אִם הִשָּׂאֵר שֶׁל תְּרוּמָה נִפְל בְּאֲחֲרוֹנָה, הֶעֱסָה כֻּלָּה
נְעֻשִׁית מִדָּמַע, וְאִם שֶׁל חֲלִין נִפְל בְּאֲחֲרוֹנָה, הִכַּל מִתֵּר, שְׁהֲאֲחֲרוֹן הוּא
שְׁעוֹשֶׂה הַחֲמוּץ. וְהָא דְשָׂרֵי רַבִּי אֶלְיעֶזֶר כְּשֶׁנִּפְל אוֹתוֹ שֶׁל חֲלִין אַחֲרוֹן, הֵינּוּ
דִּיקָא כְּשֶׁקָדַם וְסִלַּק אֶת הָאֲסוּר, וְאִף עַל פִּי שְׁהוֹעִיל קִצַּת שְׁסִיעַ לְאֲחֲרוֹן
דְּהִתֵּר לְגַמֵּר הַחֲמוּץ, אִף עַל פִּי כּוֹן נִתְבַּטַּל טַעְמוֹ וְאֵינוֹ חוֹזֵר וְנִעוֹר. אֲבָל לֹא
קָדַם וְסִלַּק הָאֲסוּר וְנִתְחַמֵּץ עַל יְדֵי שְׁנֵיהֶם, אֲסוּר, דְּסָבַר רַבִּי אֶלְיעֶזֶר זֶה
וְזֶה גוֹרֵם אֲסוּר: לְעוֹלָם אֵינוֹ אוֹסֵר עַד שִׁיְהֵא בּוֹ כְּדִי לְחַמֵּץ. דְּזֶה וְזֶה גוֹרֵם
מִתֵּר. וְהִלְכָה פְּחֻכְמִים:

פרק ב - משנה יג

כְּלִים שְׁסֻכּוֹ. כְּגוֹן מְנַעְלִים וְשָׂאֵר כְּלִים שֶׁל עוֹר שְׁסֻכּוֹן אוֹתָן בְּשָׂמֹן לְרַכְכּוֹן:
וְחִזְר וְסֻכּוֹ בְּשָׂמֹן טְהוֹר. לְאַחַר שְׁנִיתֵיבֶשׂ הַשָּׂמֹן הָרֵאשׁוֹן [יז] וְהִטְבִּילוֹ לְכֻלֵּי
שְׁנַטְמָא בְּשָׂמֹן טְמֵא, חִזְר וְסֻכּוֹ בְּשָׂמֹן טְהוֹר, וְכִשְׁמִשְׁתַּמְשִׁים בְּכֻלֵּי נִפְלֵט
הַשָּׂמֹן לַחוּץ: אֲחֵר רֵאשׁוֹן אֲנִי בֵּא. דְּסָבַר רַבִּי אֶלְיעֶזֶר רֵאשׁוֹן נִפְלֵט לַחוּץ:

וּחֲכָמִים אֹמְרִים אַחַר אַחֲרוֹן. סְבָרֵי אַחֲרוֹן נִפְלְטוּ. וְהִלְכָה פְּחָכְמַיִם:

פרק ב - משנה יד

אָסוּר לְזָרִים. רַבֵּנּוּ לְטַעַמְיָהוּ דְאִמְרֵי לְעִיל תַּבְלִין מִשְׁנֵי וּשְׁלֵשָׁה שְׁמוֹת מְצַטְרְפִין לְאִסוּר הַדְּבָר הַנִּתְבָּל: **וּמִתֵּר לַכֹּהֲנִים.** דְתַרּוּמָה שְׂרָא לְהוּ, וְאִין בְּכֵלָאֵי הַפָּרָס כְּדִי לְהַחְמִיץ: **רַבִּי שְׁמַעוֹן מִתִּיר לְזָרִים.** לְטַעַמְיָהוּ, דְאִמְרַי שְׁנַיִם אִו שְׁלֵשָׁה שְׁמוֹת מִמֵּיין אֶחָד אִין מְצַטְרְפִין:

פרק ב - משנה טו

תַּבְלִין שֶׁל תְּרוּמָה וְשֶׁל כֵּלָאֵי הַפָּרָס. בְּהָא נִמְי רַבֵּנּוּ לְטַעַמְיָהוּ וְרַבִּי שְׁמַעוֹן לְטַעַמְיָהוּ. וְדִין תַּבְלִין כְּדִין שְׂאֵר:

פרק ב - משנה טז

חֲתִיכָה שֶׁל קִדְשֵׁי קִדְשִׁים. שְׁאִסוּרָה לְזָרִים וּמִתְּרַת לַכֹּהֲנִים: **וְשֶׁל פְּגוּל וְשֶׁל נוֹתֵר וְשֶׁל טָמֵא.** דְאִסְרֵי בֵּין לְזָרִים בֵּין לַכֹּהֲנִים: **שְׁנֵי תַבְלִין עִם הַחֲתִיכוֹת.** שֶׁל חֲלִין, וְיֵשׁ בְּחֲלִין כְּדִי לְבַטֵּל שֶׁל קִדְשֵׁי קִדְשִׁים בְּפָנֵי עֲצֻמּוֹ וְשֶׁל פְּגוּל נוֹתֵר וְטָמֵא בְּפָנֵי עֲצֻמּוֹ: **אָסוּר לְזָרִים.** רַבֵּנּוּ לְטַעַמְיָהוּ דְאִמְרֵי שְׁנַיִם וּשְׁלֵשָׁה שְׁמוֹת מְצַטְרְפִין לְאִסוּר **[יח]:** **רַבִּי שְׁמַעוֹן מִתִּיר לְזָרִים.** לְטַעַמְיָהוּ דְאִמְרַי שְׁנַיִם אִו שְׁלֵשָׁה שְׁמוֹת מִמֵּיין אֶחָד [אִין] מְצַטְרְפִין:

פרק ב - משנה יז

בְּשֵׁר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים. אָסוּר לְזָרִים, אֲפֹלוּ טְהוֹרִים. בְּשֵׁר קִדְשֵׁי קָלִים שְׂרִי לְזָרִים טְהוֹרִים וְאָסוּר לְטַמְאִים: **וּבְשֵׁלֶן עִם בְּשֵׁר תֵּאָוֶה.** בְּשֵׁר חֲלִין **[יט]** דְּשָׂרִי אֶף לְטַמְאִים, וַיֵּשׁ בּוֹ כַּדִּי לְבַטֵּל כָּל אֶחָד בְּפָנָי עֲצָמוֹ, מִצְטָרְפִין לְאָסוּר לְטַמְאִים, אֲפֹלוּ לְרַבִּי שְׂמֵעוֹן, דְּקִדְשֵׁי קִדְשִׁים וְקִדְשֵׁי קָלִים שֵׁם אֶחָד לְהֵם כְּדִאֲמַרְיֵן לְעִיל גְּבִי תְרוּמָה וְחֻלְהָ וּבְכוּרִים: **וּמִתָּר.** לְזָרִים טְהוֹרִים, אֲפֹלוּ לְרַבָּנוּ, דְּקִדְשֵׁי קִדְשִׁים אִין בְּהֵם כַּדִּי לְאָסוּר:

ג

פרק

א

משנה

-

ג

פרק

בְּגָד שֶׁצָבְעוּ בְּקִלְפֵי עֵרְלָה. כְּגוֹן קִלְפֵי אֶגּוּזִים וְרִמּוֹנִים, דְּגַם הַקִּלְפִּים אָסוּרִים בְּהִנָּאָה, כְּדִדְרָשִׁין **[בְּרֻכּוֹת לו:]** אֶת פְּרִיו, אֶת הַטֶּפֶל לְפְרִיו: **יִדְלַק.** שְׂאָסוּר בְּהִנָּאָה, דְּכִתִּיב **(ויקרא יט)** וְעֵרְלָתֶם עֵרְלָתוֹ, שְׂלֵא יִהְיֶה וְלֹא יִצָּבַע **[א]** וְלֹא יִדְלִיק בּוֹ אֶת הַנֵּר: **כָּלֶם יִדְלִקוּ.** רַבִּי מֵאִיר לְטַעְמִיָּה, דְּאָמַר לְקַמֵּן אֶת שְׂדֵרְכּוֹ לְמִנּוֹת מְקֻדָּשׁ, וּבְגָד שֶׁצָּבְעוּ שְׂדֵרְכּוֹ לְמִנּוֹת הוּא: **וְחֻכְמִים אוֹמְרִים יַעֲלֶה בְּאֶחָד וּמֵאֲתָיִם.** לְטַעְמִיָּהוּ, דְּאָמְרֵי לְקַמֵּן בְּפִרְקִין אִין מְקֻדָּשׁ אֵלֶּא שֵׁשׁ דְּבָרִים בְּלָבָד. וְהִלְכָה כְּחֻכְמִים:

ב

משנה

-

ג

פרק

מֵלֵא הַסֵּיט. הוּא כַּדִּי הֶפְסֵק שְׂיֵשׁ בֵּין אִמָּה לְאֶצְבַּע, כָּל מָה שְׂיִכּוֹל לְהִרְחִיבוֹ. וְהֶפְסֵק שְׂיֵשׁ בֵּין הָאֶגְדָּל לְאֶצְבַּע כָּל מָה שְׂיִכּוֹל לְהִרְחִיבוֹ הוּא הַסֵּיט כְּפוּל, לְפִי שֶׁהוּא כְּפוּל מִמָּה שְׂיֵשׁ בֵּין אִמָּה לְאֶצְבַּע. וּמֵלֵא הַסֵּיט הוּא שְׁעוּר חֲשׁוּב לְאָסוּר, הִלְכָד כְּשֶׁאֲרָגוּ בְּבָגָד וְאִין יָדוּעַ אֵיזָה הוּא, רַבִּי מֵאִיר אוֹמַר יִדְלִקוּ, לְטַעְמִיָּה, וְחֻכְמִים אוֹמְרִים יַעֲלוּ בְּאֶחָד וּמֵאֲתָיִם לְטַעְמִיָּהוּ, כְּפִלְגָּתָא דְלַעִיל:

פרק ג - משנה ג

מצמור הבכור. ואסור לגזז בכור, שנאמר (דברים טו) ולא תגזז בכור צאנך. ובבכור בעל מום אירי, ולהכי בעי מלא הסיט, דאלו בכור תם הרי הוא מקדשים, ותנן ובמקדשים מקדשים כל שהוא: **משער הנזיר.** ושערו אסור בהנאה שנאמר (במדבר ו) קדוש יהיה גדל פרע, גדולו של פרע יהיה קדוש: **ומפטור חמור.** לאחר עריפה פלי עלמא מודו דאסור בהנאה, דגמרינן עריפה מעגלה ערופה (ה): **בשק.** גפי צמר תנא בגד וגפי שער תנא שק דהכי אורחיה:

פרק ג - משנה ד

ד-ה ידלק. דיש שבח עצים בתבשיל, וכן בפת (ח): **יעלה באחד ומאתים.** ובהא מודה רבי מאיר, דאין זה מעשרה דברים דחשיב רבי מאיר דמקדשים, כדמוכח בירושלמי:

פרק ג - משנה ו

חבילי תלתן. אין חבילה פחותה מעשרים וחמשה זירים: **נתערבו באחרים.** גרסינן, ולא גרסינן ואחרים באחרים. ואי גרסינן לה צריך לומר שנתערבו כל אותן אחרים באחרים, דלא הוי אלא חד ספקא, ואשמעינן אף על גב דאיכא תרי רבי, אסירי: **כלם ידלקו.** והא דלא אמרינן ימכרו פלן חוץ מדמי אסור שבהו, כדאמר רבי שמעון בן גמליאל בפרק [בתרא] דעבודה זרה גבי יין נסך, משום דהכא חשינן בכולהו שמא יחזר העובד כוכבים וימכרנו לישראל, מה שאין כן ביין נסך דליכא למיחש להכי (ט):

שְׂדֵרְכּוֹ לַמְנוֹת. שְׂאִין אָדָם מוֹכְרוֹ אֶלָּא בְּמִנְיָן מִפְּנֵי חֲשִׁיבוּתוֹ: **פְּרֹד וּבְדוֹן.** שְׁמוֹת מְקוֹמוֹת הֵן. וְאֲנִי שְׁמַעְתִּי אֶגּוּזֵי פְּרֹד, אֶגּוּזִים שְׁקִלְפָתוֹן רַכָּה וְנִפְרָכִין: **חֲלָפֵי תִרְדִּין.** עַלִּין מִצַּלְעוֹת הַתִּרְדִּין **[יא]:** **קִלְסֵי כְרוּב.** קִלְחֵי כְרוּב שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם גְּדוּלִים וְטוֹבִים: **שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת.** שֶׁהוּא גְדוּלִים, אֲבָל שֶׁל נַחְתוּם קִטְנִים הֵן: **הָרְאוּי לְעֶרְלָה.** כְּגוֹן אֶגּוּזִים וְרִמּוֹנִים וְחֲבִילוֹת סְתוּמוֹת: **וְהָרְאוּי לְכֹלְאֵי הַפָּרָס.** כְּגוֹן חֲלָפֵי תִרְדִּין וְקִלְסֵי כְרוּב וְדַלְעַת יוֹנִית. וְאִין הִלְכָה כְּרַבִּי מֵאִיר וְלֹא כְּרַבִּי עַקִּיבָא:

נִתְפָּצְעוּ הָאֶגּוּזִים. גָּרְסִינּוֹ, וְלֹא גָרְסִינּוֹ כִּיצַד, וְקָא מְשַׁמַּע לָן מִתְּנִיתִין דְּדוּקָא שְׁלָמִים לֹא בְּטִילֵי, אֲבָל לֹא שְׁבוּרִים וּפְצוּעִים: **נִתְפָּרְסוּ הַכְּפָרוֹת.** הַאי סֵתְמָא כְּרַבִּי עַקִּיבָא, דְּהִלְכְתָא כְּוַתִּיה **[טו]:**

סִפְק עֶרְלָה. כְּגוֹן עוֹבֵד כּוֹכְבִים שֵׁישׁ לוֹ נְטִיעוֹת שֶׁל עֶרְלָה בְּגִנְתּוֹ, וּבְגִדוֹ פְּרוֹת, וְאִין יָדוּעַ אִם מִשְׁל עֶרְלָה אִם מִשְׁל זִקְנָה: **בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.** דְּהוּי סִפְקָא דְּאוּרִיתָא לְחַמְרָא: **וּבְסוּרֵיָא מִתָּר.** דְּכַבוּשׁ יַחִיד הוּא וְלֹאוֹ שְׁמִיָּה כַּבוּשׁ, וְהַחְמִירוֹ בּוֹ קֶצֶת: **וּבְחוּצָה לְאֶרֶץ יוֹרֵד וְלוֹקַח.** בְּתוֹךְ הַגְּנָה וְקוֹנָה מִן הָעוֹבֵד כּוֹכְבִים מְאוֹתָם שְׁלֵקֵט כְּבָר, וּבִלְבָד שְׁלֹא יִרְאֲנוּ לּוֹקֵט: **וּבְחוּצָה לְאֶרֶץ יוֹרֵד וְלוֹקֵט.** הָעוֹבֵד כּוֹכְבִים יוֹרֵד וְלוֹקֵט בְּפְנֵי הַיִּשְׂרָאֵל וַיִּשְׂרָאֵל קוֹנָה מִמֶּנּוּ, וּבִלְבָד שְׁלֹא יִלְקֵט יִשְׂרָאֵל בֵּיד: **בְּכָל מְקוֹם.** וְאַפְלוֹ בְּחוּצָה לְאֶרֶץ, דְּכַתִּיב (ויקרא כד) וְלַחֵם וְקִלִּי וְכִרְמֶל לֹא תֹאכְלוּ וְגוֹי בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם: **וְהָעֶרְלָה הִלְכָה.** לְמִשְׁהַ מְסִינֵי שְׁאֲסוּר בְּחוּצָה לְאֶרֶץ, וְאִף עַל פִּי כֹן סִפְקָה מִתָּר, שֶׁכֶּד נֶאֱמַרָה הַהִלְכָה לְמִשְׁהַ בְּסִינֵי, שְׁיִהִיָּה סִפְקָה מִתָּר בְּחוּצָה לְאֶרֶץ: **וְהַפְּלֵאִים מִדְּבָרֵי סוּפְרִים.** דְּוִקָא פְּלֵאֵי הַפָּרָס, כִּיּוֹן דְּבְּאֶרֶץ חֲמִירֵי וְאֲסוּרִים בְּהִנָּאָה מִן הַתּוֹרָה, בְּחוּצָה לְאֶרֶץ גְּזָרוּ בָּהּ רַבְּנָן, אֲבָל פְּלֵאֵי זְרָעִים דְּבְּאֶרֶץ שָׁרוּ בְּהִנָּאָה, בְּחוּצָה לְאֶרֶץ לֹא גְזָרוּ בָּהּ רַבְּנָן. וְהַרְפַּבֵּת הָאֵילָן אֲסוּרָה בְּחוּצָה לְאֶרֶץ מִן הַתּוֹרָה, דְּכַתִּיב (שם יט) בְּהִמְתָּדָ לֹא תִרְבִּיעַ כְּלָאִים שְׂדֵד לֹא תִזְרַע כְּלָאִים, מֵה בְּהִמְתָּדָ בְּהַרְבְּעָה אִף שְׂדֵדָ בְּהַרְפַּבָּה,

וַיְמַהֲמַתְּדָּ בֵּין בְּאֶרֶץ בֵּין בְּחוּצָה לְאֶרֶץ, אִם שָׁדַד בְּהִרְכָּבָה בֵּין בְּאֶרֶץ בֵּין
בְּחוּצָה לְאֶרֶץ

: {יח}